

Boğaz Ağrısının Nadir Bir Nedeni; Spontan Pnömomediastinum

34

Hasan GÖKÇE¹

GİRİŞ

Boğaz ağrısının nedenleri irdelendiğinde genellikle, bakteriyel veya viral gribal enfeksiyonlar, larenjit, farenjit gibi enfeksiyon hastalıkları, gastro-özefagiyal reflü hastalığı ve daha nadir olarak da tümörler, travma ve miyokard enfarktüsü gibi nedenler akla gelir. İlk olarak akla gelmese de pnömomediastinum da boğaz ağrısı yapan nedenler arasındadır.

Pnömomediastinum, nefes darlığı, plöritik ağrı ve subkutan amfizem sebebi ile hastaneye başvuru olan, genellikle genç erkeklerde görülen nadir bir durumdur. Pnömomediastinum veya mediastinal amfizem, genellikle alveolar boşluktan veya mediastende yer alan hava yollarından kaynaklanan serbest hava olarak tanımlanır(1). Pnömomediastinum tanımlanan vakaların çoğu bronşiyal astım, akut bronşit, reaktif havayolu hastalığı ve valsalva manevrasına bağlı barotravma veya şiddetli öksürüğe sekonder gelişen vakalardır (2). Daha az sıklıkla bildirilen diğer vakalar arasında esrar dahil inhalasyonel şekilde ayrı yazılmalı ilaç kötüye kullanımı, uzun süreli güçlü kusma ve yabancı cisim aspirasyonundan kaynaklanan hava yolu tıkanıklığına sekonder gelişen pnömomediastinum sayılabilir(3).

Pnömomediastinum ana etiyolojik faktörlere göre travmatik, iyatrojenik veya spontan olarak sınıflandırılabilir(4). Spontan pnömomediastinum (SPM), belirgin eşlik eden faktörler veya hastalık olmaksızın, mediastende serbest havanın varlığı olarak tanımlanır. Genç erkeklerde daha sık görülen, genellikle iyi huylu olmakla beraber kendi kendini sınırlayan nadir bir durumdur (5,6).

¹ Uzm. Dr., Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp Kliniği, drhasangokce@gmail.com

tinit rapor etmemiş ve profilaksi amaçlı antibiyotik kullanımında kaçınılması gerektiğini belirtmiştir(5). Bizim hastamıza da profilaksi amaçlı antibiyotik başlanmamış ve takiplerinde mediastinit gibi enfeksiyöz komplikasyonlarının oluşumu saptanmamıştır.

SPM hakkında yapılan retrospektif çalışmalarda, ortalama hastanede kalış süresinin 2-8 gün arasında olduğunu bildirilmiştir (40,41). Takeda ve ark. hastanede gözlemsel amaçlı 2 gün yatışın uygun bir süre olabileceğini düşünmektedir(36). Öte yandan, Panacek ve ark. stabil hastalarda ayakta tedavi ve takip önermiştir(42). Jougon ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada ortalama hastanede yatış süresi 4 gün olarak bulunmuştur(43). Bizim hastamız da benzer şekilde 2 gün yatışın ardından taburcu edilmiştir. Yine aynı çalışmada 12 hastanın 11'i genç erkek hastalar iken 1'i kadındı (43).

Literatürde doğrudan pnömomediastinum ile ilişkili mortalite bildirimini olmakla birlikte SPM nadiren önemli veya hayatı tehdit eden semptomlar üreten ve genellikle kendi kendini sınırlayan bir durum olarak ifade edilmektedir (10).

SONUÇ

Yapılan çalışmalar ve olguda da belirtildiği üzere; acil servise veya polikliniklere boğaz ağrısı, göğüs ağrısı gibi şikayetler ile başvuran ve klinik tablosu olası tanılar ile açıklanamayan, özellikle genç erkek hastalarda spontan pnömomediastinumun mutlaka ayırıcı tanıda yer alması gerektiği ve bu açıdan araştırılması gerektiğinin akılda tutulması gerekmektedir.

KAYNAKLAR

1. Newcomb A. E., & Clarke C. P. (2005). Spontaneous pneumomediastinum: a benign curiosity or a significant problem?. *Chest*, 128(5), 3298-3302.
2. Drolet S., Gagné J. P., & Langis P. (2007). Spontaneous pneumorrhachis associated with pneumomediastinum in a patient with diabetic ketoacidosis: an exceptional manifestation of a benign disease. *Canadian journal of surgery. Journal canadien de chirurgie*, 50(3), 225-226.
3. Heckman A. J., Mohseni M., Villanueva A. et al. (2018). Concurrent spontaneous pneumomediastinum and pneumorrhachis. *The Journal of Emergency Medicine*, 54(6), e117-e120., <https://doi.org/10.1016/j.jemermed.2018.02.036>
4. Kara H., Uyar H. G., Selim D. et al. (2015). Dyspnoea and chest pain as the presenting symptoms of pneumomediastinum: two cases and a review of the literature. *Cardiovascular journal of Africa*, 26(6), e1.
5. Ebin M., Inoue A., Takaba A. et al. (2017). Management of spontaneous pneumomediastinum: are hospitalization and prophylactic antibiotics needed?. *The American Journal of Emergency Medicine*, 35(8), 1150-1153
6. Dirweesh A., Alvarez C., Khan M. et al. (2017). Spontaneous pneumomediastinum in a healthy young female: A case report and literature review. *Respiratory medicine case reports*, 20, 129-132.
7. Caceres M., Ali S. Z., Braud R. et al. (2008). Spontaneous pneumomediastinum: a comparative study and review of the literature. *The Annals of thoracic surgery*, 86(3), 962-966.
8. Murayama S., & Gibo S. (2014). Spontaneous pneumomediastinum and Macklin effect: overview and appearance on computed tomography. *World journal of radiology*, 6(11), 850-54
9. Dajer-Fadel W. L., Argüero-Sánchez R., Ibarra-Pere, C. et al. (2014). Systematic review of spontaneous pneumomediastinum: a survey of 22 years' data. *Asian Cardiovascular and Thoracic Annals*, 22(8), 997-

- 1002.
10. Marasco R. D., Loizzi D., Ardò N. P. et al. (2018). Spontaneous pneumomediastinum after electronic cigarette use. *The Annals of thoracic surgery*, 105(6), e269-e271.
  11. Maravelli A. J., Skiendzielewski J. J., & Snover W. (2000). Pneumomediastinum acquired by glass blowing. *The Journal of emergency medicine*, 19(2), 145-147.
  12. Özhasenekler A., Gökhan Ş., Yılmaz F. et al. (2010). Pneumomediastinum and pneumothorax after blunt neck trauma. *Journal of Emergency Medicine Case Reports*, 1(2), 17-19. doi: 10.5505/jaemcr.2011.39974
  13. Vanzo V., Bugin S., Sniijders D. et al. (2013). Pneumomediastinum and pneumopericardium in an 11-year-old rugby player: a case report. *Journal of athletic training*, 48(2), 277-281. doi: 10.4085/1062- 6050-48.1.11.
  14. Chapdelaine J., Beauoyer M., Daigneault P. et al. (2004). Spontaneous pneumomediastinum: are we overinvestigating?. *Journal of pediatric surgery*, 39(5), 681-684.
  15. Hamman L. (1939). Spontaneous mediastinal emphysema. *Bull John Hoskins Hosp*, 64, 1-21
  16. Abolnik I., Lossos I. S., & Breuer R. (1991). Spontaneous pneumomediastinum: a report of 25 cases. *Chest*, 100(1), 93-95.
  17. Mondello B., Pavia R., Ruggeri P. et al. (2007). Spontaneous pneumomediastinum: experience in 18 adult patients. *Lung*, 185(1), 9-14.
  18. Kim S. H., Huh J., Song J. et al. (2015). Spontaneous pneumomediastinum: a rare disease associated with chest pain in adolescents. *Yonsei medical journal*, 56(5), 1437-1442
  19. Johnson J. N., Jones R., & Wills B. K. (2008). Spontaneous pneumomediastinum. *Western Journal of Emergency Medicine*, 9(4), 217.
  20. Asma M., Nesrine F., Ahmed B. S. et al. (2019). Spontaneous pneumomediastinum: experience in 13 patients. *Respiratory medicine case reports*, 28, 100946. <https://doi.org/10.1016/j.rmcr.2019.100946>.
  21. MACKLIN M. T., & Macklin C. C. (1944). Malignant interstitial emphysema of the lungs and mediastinum as an important occult complication in many respiratory diseases and other conditions: an interpretation of the clinical literature in the light of laboratory experiment. *Medicine*, 23(4), 281-358.
  22. Kouritas VK., Papagiannopoulos K., Lazaridis G. et al. (2015) Pneumomediastinum. *J Thorac Dis*;7(Suppl 1):44-49.
  23. Abolnik I., Lossos I. S., & Breuer R. (1991). Spontaneous pneumomediastinum: a report of 25 cases. *Chest*, 100(1), 93-95.
  24. Sutherland F. W., Ho S. Y., & Campanella C. (2002). Pneumomediastinum during spontaneous vaginal delivery. *The Annals of thoracic surgery*, 73(1), 314-315.
  25. Raley J. C., & Andrews J. I. (2001). Spontaneous pneumomediastinum presenting as jaw pain during labor. *Obstetrics & Gynecology*, 98(5), 904-906.
  26. Chalumeau M., Le Clairche L., Sayeg N. et al. (2001). Spontaneous pneumomediastinum in children. *Pediatric pulmonology*, 31(1), 67-75.
  27. Dechambre S., d'Odémont J. P., Cornelis J. P. et al. (1995). Spontaneous pneumomediastinum after sneezing. *The Annals of Thoracic Surgery*, 60(5), 1457.
  28. Reyes N. N., & Rojas J. B. (2000). Spontaneous pneumomediastinum in a cocaine user. *Archivos de bronconeumologia*, 36(4), 231-231.
  29. Colombi D., Ehlers-Tenenbaum S., Palmowski K. et al. (2016). Spontaneous pneumomediastinum as a potential predictor of mortality in patients with idiopathic pulmonary fibrosis. *Respiration*, 92(1), 25-33.
  30. Kaneki T., Kubo K., Kawashima A. et al. (2000). Spontaneous pneumomediastinum in 33 patients: yield of chest computed tomography for the diagnosis of the mild type. *Respiration*, 67(4), 408-411.
  31. Ralph-Edwards A. C., & Pearson F. G. (1994). Atypical presentation of spontaneous pneumomediastinum. *The Annals of thoracic surgery*, 58(6), 1758-1760.
  32. Woolford T. J., Birzgalis A. R., Lundell C. et al. (1993). Vomiting in pregnancy resulting in oesophageal perforation in a 15-year-old. *The Journal of Laryngology & Otology*, 107(11), 1059-1060.
  33. Al-Mufarrej F., Badar J., Gharagozloo F. et al. (2008). Spontaneous pneumomediastinum: diagnostic and therapeutic interventions. *Journal of cardiothoracic surgery*, 3(1), 59.
  34. Abrahamian F. M., & Pollack Jr C. V. (2000). Traumatic pneumomediastinum caused by isolated blunt facial trauma: a case report. *The Journal of emergency medicine*, 19(1), 43-46.
  35. Freixinet J., García F., Rodríguez P. M. et al. (2005). Spontaneous pneumomediastinum long-term follow-up. *Respiratory medicine*, 99(9), 1160-1163.
  36. Takada K., Matsumoto S., Hiramatsu T. et al. (2008). Management of spontaneous pneumomediastinum based on clinical experience of 25 cases. *Respiratory medicine*, 102(9), 1329-1334.
  37. Koullias G. J., Korkolis D. P., Wang X. J. et al. (2004). Current assessment and management of spontaneous pneumomediastinum: experience in 24 adult patients. *European journal of cardio-thoracic surgery*, 25(5), 852-855.

38. Ojha S., & Gaskin J. (2018). Spontaneous pneumomediastinum. *Case Reports*, 2018. doi:10.1136/bcr-2017-222965
39. Cherez-Ojeda I., Felix M., Vanegas E. et al. (2018). Pneumomediastinum, Tracheal Diverticulum, and Probable Asthma: Coincidence or Possible Association? A Case Report. *The American Journal of Case Reports*, 19, 1267.
40. Miura H., Taira O., Hiraguri S. et al. (2003). Clinical features of medical pneumomediastinum. *Annals of Thoracic and Cardiovascular Surgery*, 9(3), 188-191.
41. Macia I., Moya J., Ramos R. et al. (2007). Spontaneous pneumomediastinum: 41 cases. *European journal of Cardio-thoracic surgery*, 31(6), 1110-1114.
42. Panacek E. A., Singer A. J., Sherman B. W. et al. (1992). Spontaneous pneumomediastinum: clinical and natural history. *Annals of emergency medicine*, 21(10), 1222-1227.
43. Jougon J. B., Ballester M., Delcambre F. et al. (2003). Assessment of spontaneous pneumomediastinum: experience with 12 patients. *The Annals of thoracic surgery*, 75(6), 1711-1714.